

**Stredná odborná škola hotelových služieb a dopravy
Zvolenská cesta 83, 984 01 Lučenec**

STREDNÁ ODBORNÁ ŠKOLA
HOTELOVÝCH SLUŽIEB A DOPRAVY
L U Č E N E C

VÝCHOVNÝ PROGRAM

ŠKOLSKÉHO INTERNÁTU

pri SOŠ hotelových služieb a dopravy

**Školský internát pri Strednej odbornej škole hotelových služieb a dopravy
sídlo ŠI: M. Rázusa 61, 984 01 Lučenec**

VÝCHOVNÝ PROGRAM

Dĺžka pobytu žiaka	4-5 rokov
Forma výchovy a vzdelávania	týždenná
Výchovný jazyk	slovenský
Druh školského zariadenia	štátne
Dátum prerokovania v pedagogickej rade školy	30.08.2023
Dátum prerokovania v rade školy	31.08.2023
Platnosť dokumentu	1.september 2023 – 31.august 2027
Zriaďovateľ	Banskobystrický samosprávny kraj Námestie SNP č.23 974 01 Banská Bystrica

Pečiatka školy

Mgr. Juraj Vitek
riaditeľ SOŠ HSaD Lučenec

OBSAH

ÚVOD

Vymedzenie základného dokumentu VÝCHOVNÝ PROGRAM	4
1 Charakteristika školského internátu	6
1.1 Charakteristika žiakov	9
1.2 Charakteristika pedagogických zamestnancov	9
1.3 Zameranie internátu	10
1.4 Klíma v školskom internáte.....	11
2 Ciele a poslanie výchovy.....	12
3 Formy výchovy a vzdelávania.....	14
4 Výchovný jazyk.....	17
5 Tematické oblasti výchovy	17
5.1 Charakteristika a ciele tematických oblastí výchovy.....	17
5.1.1 Komunikácia a práca s informáciami	17
5.1.2 Sebarozvoj a svet práce	18
5.1.3 Zdravie a subjektívna pohoda.....	19
5.1.4 Spoločnosť a príroda.....	20
5.1.5 Kultúra a umenie	21
5.1.6 Rodina a partnerské spolužitie.....	21
Zdroje a právne predpisy pre školské internáty	23

ÚVOD

Vymedzenie základného dokumentu ŠI - VÝCHOVNÝ PROGRAM

Výchovný program pre školský internát vymedzuje základné požiadavky na poskytovanie výchovy a vzdelávania v školskom internáte pre žiakov SOŠ hotelových služieb a dopravy v Lučenci.

- Výchovný program školského internátu v zmysle § 8 zákona č. 245/2008 o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov je povinný a záväzný dokument, ktorý bol vytvorený za spoločnej účasti pedagogických pracovníkov školského internátu.
- Výchovný program je vydávaný na štvorročné obdobie a je určený pre:
  - vedenie školy, pedagogických pracovníkov školského internátu,
  - nepedagogických zamestnancov školského internátu,
  - žiakov ubytovaných v školskom internáte,
  - ostatných pedagogických a nepedagogických zamestnancov školy,
  - školskú radu, rodičov a verejnosť.
- Výchovný program je základným dokumentom školského zariadenia, podľa ktorého sa uskutočňuje výchovno-vzdelávacia činnosť v školskom zariadení uvedeného v § 113 a § 117 školského zákona a je zverejnený na webovej stránke školy.
- Výchovný program je dokument, ktorý možno pozmeňovať, dopĺňovať, prispôbovať aktuálnym potrebám a požiadavkám pri dodržaní podmienok bezpečnosti, hygieny a ochrany zdravia ubytovaných žiakov.

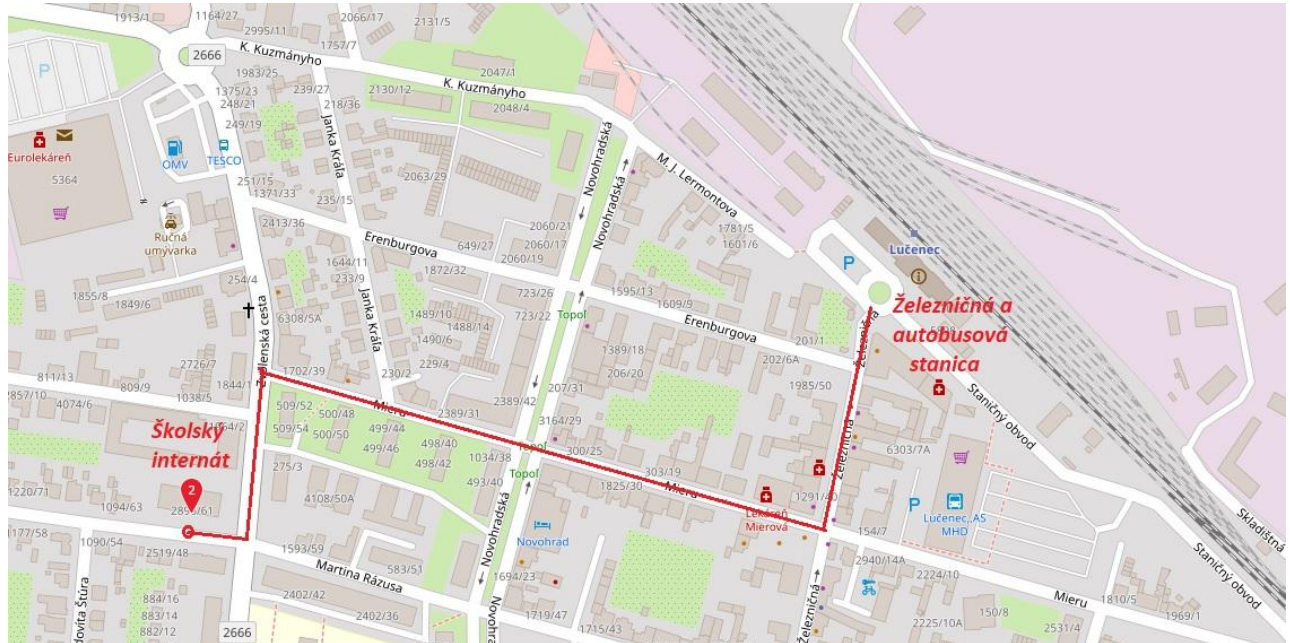
Výchovný program:

- predstavuje vymedzené ciele a obsah výchovy a vzdelávania v súlade s aktuálnymi požiadavkami na zabezpečenie komplexného rozvoja osobnosti žiaka s dôrazom na výchovnú činnosť,
- zohľadňuje ciele a princípy výchovy vo voľnom čase, výchovy mimo vyučovania a neformálneho vzdelávania,
- prispieva k ucelenému a vnútorne prepojenému systému vzdelávania a výchovy, čím prispieva k formovaniu osobnosti žiaka a úzkej spolupráci so školou,
- nadväzuje na výchovno-vzdelávaciu činnosť školy a úzko spolupracuje s rodinou žiaka,
- je kompatibilný s cieľmi stredného vzdelávania, ako aj s cieľmi vzdelávacích oblastí a rešpektuje vekovú rôznorodosť žiakov ubytovaných v školskom internáte pri rôznych odboroch a triedach,

1 Charakteristika školského internátu

Školský internát je súčasťou SOŠ hotelových služieb a dopravy, nachádza sa na ulici M. Rázusa 61, Lučenec (biela výšková budova). Od železničnej a autobusovej stanice je vzdialený cca 10 minút pešou chôdzou. Vedľa budovy je parkovisko, za budovou sa nachádza ihrisko ŠI.

- Školský internát sa nachádza na 4. - 5. poschodí.
- V budove školy na 1. - 3. poschodí prebieha teoretické vyučovanie odborov hotelová akadémia, kozmetička a vizážistka, agropodnikanie: kynológia, farmárstvo, chov koní a jazdectvo.
- Na prízemí sa nachádza jedáleň ŠI, výdajná kuchyňa ŠI, bufet, šatne a posilňovňa ŠI.
- Prevádzka školského internátu je zabezpečená od nedele (od 16,00 hod.) do piatku (16,00 hod.) Riadi sa Školským poriadkom ŠI a prevádzkovým poriadkom.
- ŠI poskytuje výchovno-vzdelávacičinnosť, ubytovanie a stravovanie pre 69 žiakov školy.
- Ubytovaciu časť tvoria bunky (spolu 17). Hygienicky je dobre vybavená každá bunka – so samostatným WC, sprchovacím kútom a umývadlom.
- V každej bunke sa nachádzajú 2 izby. ŠI má spolu 34 izieb. Izbu tvoria 2 posteľe, 2 skrine, 2 písacie stolíky, 2 stoličky, 2 police nad posteľou. Izby a všetky priestory v ŠI sú pripojené na wifi. Ubytovacia kapacita internátu je 69 miest (lôžok). Na konci školského roka 2022/2023 sa v izbách vymieňali všetky posteľe za nové a tiež časť skriň, stolíkov a políc. V budúcnosti sa podľa finančných možností plánuje systematicky vymieňať a dopĺňať aj ďalší nábytok v izbách (skrine, stolíky, stoličky) a nábytok v spoločenskej miestnosti.

Izba v ŠI

- Na 4. poschodí je pre ubytovaných žiakov zriadená počítačová miestnosť s 5 počítačmi pripojenými na internet a 1 tlačiarňou, kuchynka s príslušenstvom - chladnička, sporák, mikrovlnná rúra, rýchlovarná kanvica, stôl, stoličky a pod.

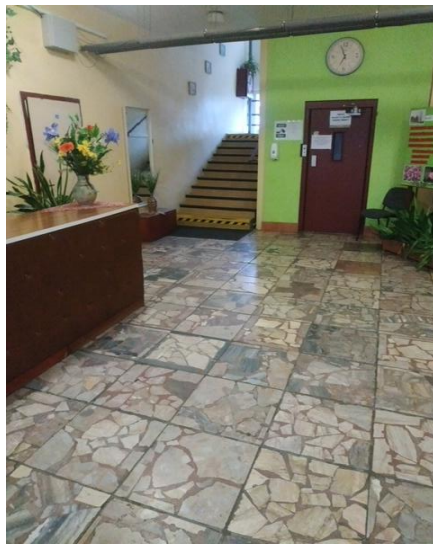
Kuchynka v ŠI

Spoločenská miestnosť

- Na 5. poschodí je spoločenská miestnosť s TV prijímačom, DVD, elektronické šipky, futbalový stôl, spoločenské hry, čitateľský kútik s množstvom rôznej literatúry. Nachádza sa tu aj sklad prádla a sklad na použitú posteľnú bielizeň.
- V školskom internáte je v prevádzke výt'ah.
- Miestnosť pre vychovávateľov na 4. poschodí je štandardne vybavená pre potreby vychovávateľov, hlavná vychovávateľka má vlastnú kanceláriu (4.posch.), ktorá slúži aj ako návštevná miestnosť pre stretnutia s rodičmi.

- Vo vstupnej hale školského internátu sa nachádza pingpongový stôl, automat na nápoje. Na prízemí budovy je zriadená posilňovňa pre žiakov ŠI, je vybavená posilňovacími strojmi, ktoré budú podľa potrieb a finančných možností doplňované.

Vestibul

- Súčasťou internátu je jedáleň a kuchyňa ŠI. Nachádzajú sa na prízemí budovy. Stravovanie je súčasťou ubytovania. Žiakom sa poskytuje celodenná strava (raňajky, obedy a večere). Školská jedáleň varí obedy aj pre dochádzajúcich žiakov školy. Skladba jedálneho lístka zodpovedá požiadavkám zdravej výživy.
- Výška mesačného príspevku na čiastočnú úhradu nákladov spojených s ubytovaním a stravovaním v internáte je určená všeobecným záväzným nariadením zriaďovateľa internátu. Konkrétna výška príspevku je uvedená v rozhodnutí riaditeľa internátu na príslušný šk. rok.

Jedáleň ŠI

- Pre pohybové aktivity môžu žiaci využívať asfaltové ihrisko za budovou ŠI, posilňovňu, pingpongový stôl, stolný futbal, elektronické šípky a školskú telocvičňu, ktorá sa nachádza na Fándlyho ulici (vzdialená 10 minút pešej chôdze).
- Vedomosti si žiaci rozvíjajú prípravou na vyučovanie, štúdiom publikácií a kníh v spoločenskej miestnosti, dobrovoľnou účasťou v rôznych vedomostných súťažiach, vo výchovno-vzdelávacích a oddychových aktivitách, atď. Praktické zručnosti si môžu žiaci rozvíjať záujmovou činnosťou v rôznych záujmových krúžkoch ponúkaných v školskom internáte.
- Režim dňa zohľadňuje právo žiakov na osobné voľno, voľbu času svojej prípravy na vyučovanie, dobrovoľnosť v účasti na výchovno-vzdelávacej činnosti a minimálne 8 hodín na spánok.

1.1 Charakteristika žiakov

V školskom internáte sú ubytovaní žiaci SOŠ hotelových služieb a dopravy. Žiaci pochádzajú z rôznych regiónov Slovenska.

Ubytovaní žiaci majú od 15 do 20 rokov. Žiaci SOŠ HSaD študujú v rôznych odboroch, študijných i učebných, prevažne v odboroch agropodnikanie – so zameraním na kynológiu, chov koní a jazdectvo, alebo so zameraním na farmárstvo. Ďalšími odbormi sú kozmetička a vizážistka, odbor hotelová akadémia, pracovník marketingu, čašník, servírka, mechanik elektrotechnik - autoelektronika a tiež učebné odbory kaderník, cukrár, autoopravár, poľnohospodárska výroba a iné.

Prijímanie žiakov do internátu na nasledujúci školský rok sa realizuje v období po prijímacích skúškach. Hlavným kritériom pre prijímanie žiakov je ubytovacia kapacita internátu, vzdialenosť a dostupnosť.

Žiaci sú rozdeľovaní podľa pohlavia, veku a odborov do 3 výchovných skupín. Každá výchovná skupina má svojho skupinového vychovávateľa, ktorý zodpovedá za výchovnú a vzdelávaciu činnosť výchovnej skupiny, bezpečnosť žiakov, prípravu na vyučovanie, spolupracuje so zákonnými zástupcami, školou a pod.

1.2 Charakteristika pedagogických zamestnancov

Na počet ubytovaných žiakov a na zabezpečenie trojzmennej prevádzky máme zamestnaných 5 vychovávateľov, z toho 1 vychovávateľka na ½ úväzku a 1 hlavná vychovávateľka. Riaditeľom internátu je riaditeľ školy. Požadované kvalifikačné a odborné predpoklady zo súčasného kolektívu spĺňajú všetci vychovávatelia.

V záujme zvýšenia kvalifikácie vychovávateľov motivujeme pracovníkov, aby sa

systematicky zúčastňovali ďalšieho vzdelávania a sebvzdelávania zameraného na inováciu výchovno-vzdelávacieho procesu a využívanie netradičných metód práce.

Niektorí vychovávatelia ovládajú špecifické zručnosti ako: ovládanie špecifických PC programov, základy prvej pomoci a pod.

1.3 Zameranie internátu

Školský internát predstavuje dôležité miesto v rozvíjaní osobnosti mladého človeka a to v spojitosti s formovaním charakterových či vôľových črt alebo utváraní názorov, postojov a správania. Motivovanie mládeže k činnostiam, ktoré ich formujú, podporujú a uspokojujú ich potreby a záujmy, je neoddeliteľnou súčasťou procesu výchovy.

Školský internát je zameraný na vytváranie príjemného, priateľského prostredia, založeného na vzájomnom rešpekte a tolerancii, kde vzniká pocit slobody, pohody, priateľstva, spolupráce, pomoci. K žiakom pristupujeme individuálne s ohľadom na ich vek, typ štúdia, osobnosť. Zameriavame sa na dôkladné poznanie žiaka, jeho adaptáciu na nové prostredie, vytváraniu pozitívneho vzťahu k činnostiam v školskom internáte, ku komunikácii, tolerancii a upevňovaniu dobrých vzťahov medzi žiakmi. Za kľúčové považujeme rozvoj praktických schopností a návykov, ktoré žiak využije v osobnom aj profesionálnom živote. Veľký dôraz kladieme na výchovu k zdravému životnému štýlu, zodpovednosti za seba aj rodinu, na výchovu k manželstvu a rodičovstvu. Zameriavame sa aj na prácu v oblasti prevencie sociálno-patologických javov – každodenná práca so žiakmi, besedy, odborné prednášky s pracovníkom skupiny VO OR PZ a pod.

Kľúčové je :

- poznanie žiakov a pravidelná diagnostika,
- štýl rodinnej výchovy a individuálny prístup,
- atmosféra pokoja, priateľského a rodinného prostredia, tolerancie,
- rozvoj praktických činností a zručností využiteľných v každodennom živote,
- vzájomná spolupráca medzi pracovníkmi školského internátu,
- aktívny podiel žiakov na tvorbe a starostlivosti o prostredie školského internátu,
- prevencia sociálno-patologických javov.

Chceme byť internátom, v ktorom:

- sú realizované práva na slobodu, šťastie a sebarealizáciu žiakov,
- sú rozvíjané nadanie, talent, a schopnosti každého jednotlivca,
- sú ubytovaní žiaci spokojní,
- sú rodičia žiakov spokojní.

1.4 Klíma školského internátu

Aby bol pobyt v školskom internáte zaujímavý, je dôležité, akú klímu (atmosféru) vybudujú vychovávatelia v prostredí školského internátu. Každý mladý človek je individualitou a má svoje koníčky a svoje záujmy. Naši vychovávatelia utvárajú pozitívnu klímu v ŠI pomocou vytvárania atmosféry rodinného prostredia, nachádzajú spôsob, ako zaujať každého jednotlivca prepájaním s aktivitami, ktoré mladých ľudí bavia. Kladieme dôraz na pozitívnu komunikáciu pri podnecovaní žiakov k aktívnemu tráveniu voľného času.

Vychovávatelia v školskom internáte SOŠ HSaD na sebe pracujú, prinášajú nové metódy do svojej práce, formujú sa a každú výchovnú skupinu prijímajú ako novú výzvu, to znamená: nová mládež - nové potreby, prihliadajú na každého mladého človeka ako na individualitu, to znamená, že neberú výchovu a vzdelávanie plošne, ale ku každému žiakovi pristupujú individuálne, osobne a vnímajú jeho potreby. Zaujímajú sa o žiaka ako o samostatnú jedinečnú osobnosť.

V ŠI sa snažíme vytvárať takú klímu, kde žiaci bývajú radi. Prvým dizajnovým krokom je modernizácia školských priestorov, aby sa mladí ľudia cítili dobre, aby sa cítili ako doma vo svojej izbe. Druhým krokom je samotná klíma internátu, keď žiaci prídu do školského internátu, do kolektívu. Dbáme o to, aby sa tam každý cítil prijatý, aby nemal nejaké nežiaduce účinky vo vzdelávaní a vo svojom osobnostnom raste. Vychovávatelia sú voči žiakom otvorení a priateľskí. Záleží im na tom, aby sa cítili mimo svojho domu dobre, boli šťastní, radi chodili do svojej školy a radi sa učili. Vytvárajú ubytovaným žiakom dobré podmienky na prípravu na vyučovanie, seberealizáciu a poskytujú priestor pre relax a aktívny oddych. Žiakov podporujú v utváraní a formovaní priateľských vzťahov pri efektívnom fungovaní v rámci väčšieho kolektívu. Pomáhajú im zorientovať sa vo svojich predstavách o napĺňaní si svojich snov. Alfou a omegou je neustála komunikácia vychovávateľov so žiakmi ubytovanými v školskom internáte.

„Voľný čas tvorí najdôležitejšiu časť nášho života.“

Denis Diderot

2 Ciele a poslanie výchovy

Poslaním výchovy v školskom internáte je poskytovanie všestrannej pomoci žiakom pri ich príprave na vyučovanie, formovanie aktívneho postoja žiakov k sebazvedelávaniu a seba výchove, uspokojovanie individuálnych potrieb a záujmov. Súčasťou je rozvíjanie nadania, špecifických schopností a tvorivosti, aktívne využívanie voľného času, oddych a relaxácia. Školský internát poskytuje priestor pre personalizáciu (objavovanie a definovanie seba), inklúziu (prijatie druhého za partnera, spoločníka a spolutvorcu) a subjektívnu pohodu (wellbeing – schopnosť rasti bez strachu a úzkosti). Podporuje rozvíjanie interpersonálnych zručností (soft skills – tzv. mäkké zručnosti – komunikácia, emocionálna inteligencia, tímová spolupráca...), prehľbovanie digitálnych zručností ako súčasť rozvinutého kritického a analytického myslenia, ale aj poznanie nebezpečenstva, ktoré online prostredie prináša. Samozrejmosťou je aj spolupráca v online prostredí vyžívaním kolaboratívnych nástrojov, či funkčná práca s aplikáciami.

Ciele výchovy a vzdelávania v školskom internáte sú:

- rozvíjať spôsobilosti kľúčové pre život v 21. storočí v prepojení na ciele a profil absolventa stredoškolského vzdelávania,
- formovať aktívny postoj žiakov k sebazvedelávaniu a seba výchove,
- rozvíjať spôsobilosti oceňovať voľný čas ako hodnotu, využívať ho zmysluplne a racionálne pre svoj rozvoj,
- rozvíjať spôsobilosti, plánovať a vyberať si vhodné činnosti k participácii, k rekreácii a relaxácii,
- podporovať inkluzívny a individualizovaný prístup vo výchove a vzdelávaní, v centre ktorého stojí žiak, jeho osobnostný potenciál a výchovno-vzdelávacie potreby,
- podporovať podnikavosť, iniciatívnosť, tvorivosť a prirodzenú zvedavosť pri poznávaní sveta okolo seba,
- uplatňovať a chrániť práva dieťaťa v spolupráci s rodinou, zriaďovateľom a ďalšími partnermi podieľajúcimi sa na výchove,
- implementovať princípy inkluzívneho vzdelávania do výchovno-vzdelávacieho procesu,
- rozvíjať a upevňovať spôsobilosti najmä v oblastiach osobnosť, občianstvo, spolupráca, komunikácia, kreativita, kritické myslenie,
- zabezpečovať žiakom kvalifikovanú pomoc a podmienky k príprave na vyučovanie.

Ciele výchovy v školskom internáte sa naplňujú prostredníctvom okruhov činností (aktivít v režimových častiach dňa), ktorými sú odpočinkové a relaxačné činnosti, sebaobslužné činnosti, dobrovoľnícke aktivity, príprava na vyučovanie, rekreačné a záujmové činnosti.

Špecifické ciele ŠI predstavujú výchovno-vzdelávacie ciele v jednotlivých výchovných oblastiach. Vzťahujú sa na afektívne procesy napr. precítiť, vyjadriť, prejavíť, prijať.

Pedagogické pôsobenie a podpora žiakov v našom školskom internáte smeruje k tomu, aby žiaci boli v školskom internáte spokojní, cítili sa bezpečne, boli úspešní, slušní, vybavení kľúčovými kompetenciami a funkčnou gramotnosťou (mediálnou, informačnou, finančnou, čitateľskou...).

Spoločenské ciele:

- rozvoj osobnosti človeka, ktorý bude vybavený poznávacími a sociálnymi spôsobilosťami, mravnými a duchovnými hodnotami pre osobný a občiansky život, výber povolania, pracovnej činnosti, získavanie informácií a učenie sa počas celého života,
- získanie všeobecného a odborného vzdelania,
- pochopenie a uplatňovanie zásad demokracie a právneho štátu, základných ľudských práv a slobôd spolu so zodpovednosťou a zmyslom pre sociálnu spolupatričnosť, osvojovať si všeobecne uznávané normy, hodnoty a pravidlá,
- pochopenie a uplatňovanie princípu rovnosti žien a mužov v spoločnosti,
- vytváranie národného uvedomenia a štátnej príslušnosti, rešpektu k etnickej, národnostnej, kultúrnej, náboženskej, jazykovej identite každého jednotlivca,
- poznanie svetových a európskych kultúrnych hodnôt a tradícií, pochopenie a osvojenie zásad a pravidiel vychádzajúcich z európskej integrácie ako základu pre spolunažívanie národov,
- získanie a uplatnenie vedomostí o životnom prostredí, jeho ochrane vychádzajúc zo zásad trvalo udržateľného rozvoja a o bezpečnosti a ochrane zdravia.

Inštitucionálne ciele:

- harmonický rozvoj osobnosti žiaka, upevniť hygienické návyky, propagovať zdravý životný štýl, zodpovednosť za jednanie voči prostrediu, k prírode,
- podpora a rozvoj poznania a učenia sa, prípravy na vyučovanie,
- rozumné využívanie voľného času – podporovanie aktívneho oddychu,
- podpora kritického myslenia,
- osvojenie základných hodnôt demokratickej spoločnosti, učiť sa rešpektovať požiadavky kolektívu a následne celej spoločnosti,
- skvalitňovať spoluprácu s rodičmi, verejnosťou a inými školskými zariadeniami,

- rozvoj verbálnej a neverbálnej komunikácie, jasne a zrozumiteľne sa vyjadriť k danej téme, počúvať druhých, zdravo diskutovať,
- motivovanie žiakov v učení sa cudzieho jazyka prostredníctvom rôznych aktivít v prostredí mimo školy,
- oceňovaním a uznaním viesť žiakov k sebadôvere, k pocitu vlastnej hodnoty, sily, schopnosti, užitočnosti a potrebnosti,
- vyzdvihovať talent žiakov, nadšenie a chuť pracovať napr. aj uverejňovaním článkov na webovej stránke školy, facebooku a pod., informovať o aktivitách žiakov,
- formovať schopnosť tímovej práce,
- podporovať a motivovať žiakov k správneému výberu aktivít počas každodenných činností vo svojom voľnom čase,
- podporovať žiakov v tvorivých zručnostiach, vyhlasovať súťaže, výstavy prác a pod.,
- podpora samostatnej tvorivosti, iniciatívy, nápaditosti, kreativity, nadania či talentu,
- rozvíjať kreativitu žiakov prostredníctvom podnecovania záujmu o spoluúčasť na modernizácii priestorov ŠI (chodby, izby, spoločenská miestnosť, kuchynka ...),
- vylepšovať estetiku prostredia ŠI,
- podpora záujmovej činnosti - rozširovať ponuku krúžkovej činnosti v ŠI pre naplnenie voľnočasových aktivít v školskom internáte,
- zriaďovať ďalšie priestory na záujmovú činnosť,
- podporiť, vytvárať a upevňovať vzťah aj návyky k pravidelným pohybovým aktivitám žiakov v rámci individuálnych možností žiakov,
- zaistiť prevenciu sociálne patologických javov.

3 Formy výchovy a vzdelávania

Výchova a vzdelávanie sa organizuje dennou formou. Forma organizácie výchovy a vzdelávania v školskom internáte v súlade s § 54 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov je **týždenná**.

Výchovu mimo vyučovania uskutočňujeme formou týždenného výchovno-vzdelávacieho pôsobenia vo výchovnej skupine a to pravidelnými, nepravidelnými a priebežnými činnosťami.

Formy výchovnej činnosti v školskom internáte:

- Organizačné formy **tradičnej výchovy**: záujmové útvary, vychádzka, exkurzia - prírodovedná, výlet a pod., ako aj **tvorivej neformálnej výchovy** – diskusia, rozhovory, dotazník, anketa, prieskum názorov, dobrovoľnícka činnosť a pod.
- Z hľadiska počtu účastníkov:
  - hromadné (besedy, prednášky...)
  - skupinové (v záujmovom útvare, kvízy...)
  - individuálne (pri individuálnej práci, napr. hra na hud. nástroj, maľovanie)
- Z hľadiska trvania:
  - Dlhodobé (celý rok, napr. záujmový útvar)
  - Krátkodobé (napr. stolnotenisový, volejbalový turnaj)
  - Jednorazové (napr. návšteva mestskej knižnice, mestskej galérie a múzea, návšteva plavárne a pod.)

Pravidelné aktivity v ŠI:

Činnosť - aktivity	Cieľová skupina	Termíny
Školenie BOZP	všetky VS	1x do roka, resp.podľa potreby
Vychádzky do mesta (spoznávanie mesta, inštitúcií, autobusovej a vlakovej stanice)	žiaci 1. ročníkov	začiatok školského roka
Porady všetkých žiakov a vychovávateľov	všetky VS	1x za mesiac, resp.podľa potreby
Vychádzky	jednotlivci	denne
Príprava na vyučovanie	všetky VS	denne
Návšteva internátnej posilňovne	jednotlivci	denne
Návšteva mestskej posilňovne	jednotlivci	denne
Pohybové aktivity – interiér (stolný tenis..)	jednotlivci	denne
Pohybové aktivity – exteriér (ihrisko ŠI)	jednotlivci	denne (jeseň, jar, leto)
Pohybové aktivity – telocvična SOŠ HSaD	jednotlivci	1x za týždeň
Bowling	jednotlivci	1x za mesiac
Činnosť záujmových krúžkov	jednotlivci	podľa termínov vedúcich krúžkov
V spoločenskej miestnosti - spoločenské hry, TV, stolný futbal, tance, hra na hudobnom nástroji	jednotlivci	denne

Elektronické šípky	jednotlivci	denne
Pravidelné upratovanie izieb	všetky VS	denne
Generálka	všetky VS	1x za týždeň
Dobrovoľné brigády v okolí ŠI	jednotlivci	2x za mesiac
Hodnotenie poriadku	všetky VS	denne
Sebaobslužné činnosti, osobná hygiena	všetky VS	denne
Ranné a večerné činnosti (budíček, večierka)	Všetky VS	denne
Stravovanie v školskej jedálni	Všetky VS	3x denne

Príležitostné aktivity:

Činnosť - aktivity	Cieľová skupina	Termíny
Vychádzky do mesta, prírody, PKO	Jednotlivci	podľa počasia
Minituristika, vychádzky do mestského útulku pre zvieratá	Jednotlivci	priebežne podľa počasia
Využívanie ponuky iných inštitúcií (kurzy, krúžky..)	Jednotlivci	priebežne
Kultúrne akcie (výstavy, návšteva múzea, kina ...)	Jednotlivci	priebežne podľa ponuky
Prednášky, besedy na aktuálne spoločenské témy	Jednotlivci	podľa ponuky
Kurzy autoškoly	Jednotlivci	priebežne
Varenie, pečenie v kuchynke ŠI	Jednotlivci	priebežne
Kreatívne súťaže – v kreslení, ručné práce – napr. v maľovaní na textil zhotovovanie darčiekov,	Jednotlivci	priebežne
Brigády za účelom zárobku	Jednotlivci	priebežne
Plaváreň RS	Jednotlivci	priebežne
Návšteva zimného štadiónu korčuľovanie	Jednotlivci	priebežne podľa počasia
Hokejové zápasy Zvolen, Detva	Jednotlivci	podľa ponuky
Basketbalová liga LC	Jednotlivci	podľa ponuky
Tturnaje, súťaže,	Jednotlivci, všetky VS	podľa ponuky
Exkurzie, výlety	Jednotlivci	podľa ponuky
Celointernátne akcie: Imatrikulácie, Diskotéky, Mikulášsky večierok, Valentínsky večierok, Rozlúčkový večierok Stavanie mája, Vianočné trhy ,,,	Všetky VS	podľa ponuky

4 Výchovný jazyk

Výchovným jazykom v školskom internáte je **štátny jazyk Slovenskej republiky – slovenský jazyk**.

5 Tematické oblasti výchovy

Tematické oblasti výchovy reprezentujú výchovno-vzdelávaciu a záujmovú činnosť v školskom internáte. Charakteristika a ciele tematických oblastí výchovy boli adaptované vo vzťahu k požiadavkám 21. storočia, záujmom a potrebám súčasných žiakov, ako aj trendom vo svete vzdelávania (digitalizácia, informatizácia, inklúzia, diferenciacia, individualizácia....)

Tematické oblasti výchovy sú:

1. *Komunikácia a práca s informáciami*
2. *Sebarozvoj a svet práce*
3. *Zdravie a subjektívna pohoda*
4. *Spoločnosť a príroda*
5. *Kultúra a umenie*
6. *Rodina a partnerské spolužitie*

Tematické oblasti výchovy sú vzájomne prepojené, prelínajú sa a nevystupujú ako samostatné a izolované časti. Netvorí uzavretý celok, ale otvorenú obsahovú dimenziu výchovy mimo vyučovania a výchovy vo voľnom čase. Ich implementácia do výchovno-vzdelávacej činnosti v školskom internáte nie je podmienená striedaním všetkých oblastí počas jedného pracovného týždňa, ale nevyhnutne zabezpečuje komplexný rozvoj osobnosti žiaka vo všetkých oblastiach. Napĺňaním cieľov tematických oblastí výchovy sa školský internát plnohodnotne podieľa na intrapersonálnom aj interpersonálnom rozvoji žiakov a ich príprave na život.

5.1 Charakteristika a ciele tematických oblastí výchovy

5.1.1 Komunikácia a práca s informáciami

- verbálna a neverbálna komunikácia, virtuálna komunikácia, efektívna komunikácia, budovanie digitálnej stopy,
- riešenie konfliktov, aktívne počúvanie, prezentačné zručnosti,
- kritické myslenie, riešenie problémov, vyhľadávanie a detekovanie informácií (fakty, argumenty, názor, pocit, hoax), objektivita a subjektivita interpretácií, komparácia informácií, overovanie informácií,
- čitateľská, matematická a digitálna gramotnosť.

	<i>Ciele tematickej oblasti výchovy</i> <i>Komunikácia a práca s informáciami</i>
1.	Vyjadrovať svoje myšlienky v materinskom aj cudzom jazyku, pracovať s knihou, tvoriť texty rôznych štýlov, tvoriť vlastné texty, pochopiť funkcie písanej reči a porozumieť významu textu.
2.	Kultivovať zručnosti komunikácie využívaním všetkých dostupných foriem komunikácie ako verbálnej, neverbálnej, komunikácie činom, partnerskej komunikácie, online komunikácie.
3.	Aplikovať informatickú kultúru založenú na rešpektovaní právnych a etických zásad používania IKT a mediálnych produktov.
4.	Orientovať sa vo svete "Internet vecí".
5.	Používať kritické myslenie pri práci s informáciami získavanými z rôznych zdrojov a z internetu. Spolupracovať v online prostredí využívaním kolaboratívnych nástrojov a funkčnou prácou s aplikáciami.
6.	Upevňovať vlastné prezentačné zručnosti cez rozvíjanie komunikačných zručností a zručností diskutovať a obhajovať vlastné názory.
7.	Rozvíjať jazykové a komunikačné zručnosti s ohľadom na čistotu jazykového prejavu, rozvoja slovnej zásoby a gramatickej správnosti vyjadrovania.
8.	Využívať matematické myslenie, logické operácie pri práci s IKT.

5.1.2 Sebarozvoj a svet práce

- personalizácia – priestor pre objavovanie a definovanie seba,
- sebadôvera, sebadopoznávanie – kto som, kým sa chcem stať, o čom snívam,
- time manažment, sebadisciplína, pevná vôľa,
- budovanie „mojej značky“ – prezentovanie seba,
- soft skills – tímová spolupráca, kooperácia, asertivita, tvorivé myslenie, empatia
- riešenie konfliktov, správne rozhodovanie sa, vyjednávanie, atraktivita povolání, nové pracovné pozície, digitalizácia a informatizácia.

	<i>Ciele tematickej oblasti výchovy</i> <i>Sebarozvoj a svet práce</i>
1.	Využívať experimentovanie a bádanie v praktickom živote a štúdiu.
2.	Prejavovať podnikavosť, iniciatívnosť, tvorivosť a finančnú gramotnosť pri úspešnom zapájaní sa do bežného života.
3.	Orientovať sa na pracovnom trhu a uvedomovať si význam celoživotného vzdelávania.
4.	Aplikovať metakognitívne stratégie pri postupoch vlastného učenia sa.
5.	Prejavovať záujem o dobrovoľnícku prácu.
6.	Využívať vlastné záujmy na podporu sebarealizácie a voľby povolania.
7.	Používať zručnosti kooperácie a spolupráce pri spoločných voľnočasových aktivitách.

5.1.3 Zdravie a subjektívna pohoda

- Fyzické zdravie, duševné zdravie, zdravý životný štýl, životospráva, šport, cvičenie, režim dňa. Motivácia, aspirácie, túžby. Postoje, názory. Sila prítomného okamihu, prežívanie svojej pozície – člena tímu, skupiny ako súčasť rastu, života.
- Subjektívna pohoda (wellbeing) ako schopnosť rastu bez strachu, úzkosti, nežit' v obrane. Pociť šťastia – čo ma robí šťastným, čo mi prináša radosť. Pociť spokojnosti – zmysel života. Skutočný život a virtuálna realita.

	<i>Ciele tematickej oblasti výchovy</i> <i>Zdravie a subjektívna pohoda</i>
1.	Uplatňovať zásady zdravého životného štýlu, kontrolovať a regulovať svoje správanie v otázkach zodpovednosti za vlastné zdravie.
2.	Zapájať sa do realizácie aktivít na podporu telesného a duševného zdravia, aktívneho oddychu a relaxácie.
3.	Uplatňovať zručnosti kooperácie a spolupráce ako člen tímu, sociálnej skupiny.
4.	Zvyšovať informovanosť o negatívnom vplyve užívania návykových látok na kvalitu života a zdravie človeka.

5.	Zvyšovať úroveň svojej emocionálnej inteligencie uplatňovaním zručností empatie, aktívneho počúvania, ovládania svojich kladných aj záporných emócií.
6.	Formovať zdravý sebaobraz a zodpovedný vzťah k svojmu telu, k sebe samému a k iným ľuďom.
7.	Upevňovať vlastnú prosociálnosť vo vzťahu k spolužiakom, rodičom, učiteľom, vychovávateľom a ďalším aktérom výchovno-vzdelávacieho procesu.
8.	Mať pozitívny vzťah k pohybovým aktivitám a športu s ich pravidelným začlenením do denného režimu.
9.	Získať správne držanie tela a kultivovaný pohybový prejav.

5.1.4 Spoločnosť a príroda

- Hodnoty v spoločnosti, sloboda, demokracia, práva a povinnosti. Ľudské práva. Sociálne znevýhodnené (vylúčené skupiny) skupiny. Inkluzívny prístup k životu – prijatie druhého za partnera, spoločníka, spolutvorcu.
- Medziludské vzťahy, tolerancia, akceptácia, rešpektovanie, dialóg, konsenzus, kompromis, lojalita. Trvalo udržateľný rozvoj. Globálne problémy ľudstva.

	<i>Ciele tematickej oblasti výchovy</i> <i>Spoločnosť a príroda</i>
1.	Utvrďovať etické správanie, prijímanie odlišnosti, občianske postoje a zručnosti ako trvalé aspekty občianskej spoločnosti.
2.	Spolupodieľať sa na živote v skupine.
3.	Obmedzovať ovplyvniteľnosť aktívnymi skupinami spochybňujúcimi demokratické hodnoty.
4.	Aplikovať prírodovedné vedomosti a formulovať argumenty na podporu rozhodnutí a odporúčaní súvisiacich s osobnými, spoločenskými, alebo globálnymi situáciami.
5.	Demonštrovať zásady environmentálneho prístupu k životnému prostrediu.
6.	Upevňovať poznanie a aplikáciu spoločenských, kultúrnych a právnych noriem v správaní voči okoliu.
7.	Predchádzať vplyvu sociálno-patologických javov, prevziať zodpovednosť za svoje konanie.

5.1.5 Kultúra a umenie

- kultúrne dedičstvá – tradície, zvyky, obyčaje, rozmanitosť a vplyv iných kultúr,
- národná hrdosť, vlastenectvo - Slovensko – moja krajina,
- náboženstvá,
- národnostné menšiny.
- umenie – výtvarné, hudobné, literárno-dramatické, sebaujavenie cez umenie.

	<i>Ciele tematickej oblasti výchovy</i> <i>Kultúra a umenie</i>
1.	Aplikovať podnety moderného výtvarného umenia, podnety inšpirované dejinami umenia, podnety architektúry, podnety fotografie, podnety videa a filmu, podnety elektronických médií, podnety dizajnu a remesiel, podnety speváckej a inštrumentálnej činnosti, podnety iných oblastí poznávania sveta pri vlastnom experimentovaní, rozvíjaní tvorivosti a kreativity postavených na vlastnom zážitku a skúsenosti.
2.	Nadobudnúť interkultúrne spôsobilosti a uvedomovať si vzájomný vplyv rôznych kultúr na Slovensku v kontexte histórie a súčasnosti.
3.	Využívať rôzne formy umenia (hudobné, výtvarné, dramatické, tanečné, pohybové a pod.) na vlastné sebaujavenie, originálne reflexie skutočnosti, rozvoj vizuálnej gramotnosti, schopnosti kritického čítania a interpretácie.
4.	Prejavovať vzťah k ľudovým tradíciám, ochrane a poznávaniu kultúrneho dedičstva, poznávaniu kultúrnych hodnôt umenia a širokých kultúrnych kontextov a tradícií.
5.	Využívať pri komunikácii a interakcii s ľuďmi poznatky o kultúrach, náboženstve a tradíciách národnostných menšín žijúcich na Slovensku.
6.	Vnímať umenie a kultúru na základe súčasných kultúrnych procesov a aktuálnych problémov, chápať význam estetických faktorov a estetickej činnosti v každodennom živote, význam umenia v živote jednotlivca a spoločnosti.
7.	Využívať aktivity múzeí, galérií a divadiel pre zmysluplné využívanie voľného času, možnosť vlastného vzdelávania a aktívny oddych.

5.1.6 Rodina a partnerské spolužitie

- Hodnota rodiny. Zdravé vzťahy – vzťahy v rodine, priateľstve, partnerskom spolužití, zdravé sexuálne vzťahy. Intimita, dôvera a porozumenie druhému človeku. Hodnoty, ktoré ovplyvňujú kultúru vzťahov a sexuality. Pozitívny a negatívny vplyv rovesníckych skupín na rozhodnutia a správanie súvisiace so vzťahmi a sexualitou. Dôležitosť telesnej integrity, súhlasu a rešpektu v intímnych vzťahoch.

- Starostlivosť o zdravie svojho tela a o budovanie pozitívneho a zdravého sebaobrazu. Sexuálne prenosné infekcie a choroby, bezpečné spôsoby ochrany pred nimi; rôzne antikoncepčné metódy a možnosti ich komunikácie pri plánovaní rodičovstva. Sexuálne násilie a bezpečnosť – rôzne formy sexuálneho násillia, bezpečnosť v offline a online priestore. Vhodné a nevhodné sexuálne obsahy v médiách a ich vplyvy na sebaobraz a vzťahy.

	<i>Ciele tematickej oblasti výchovy</i> <i>Rodina a partnerské spolužitie</i>
1.	Chápať význam a hodnotu rodiny a priateľstva a podporovať kultúru zdravých vzťahov v rodine, priateľstve a partnerskom spolužití.
2.	Rozvíjať základné zručnosti umožňujúce slobodne, bezpečne a zodpovedne sa rozhodovať a konať vo svojich vzťahoch v rôznych vývinových etapách dospievania.
3.	Rozpoznať hranice svojich (a všeobecne ľudských) práv vo vzájomných vzťahoch, vrátane intímnych, a v kontexte reprodukčného a sexuálneho zdravia.
4.	Formovať zdravý sebaobraz a zodpovedný vzťah k svojmu telu, k sebe samému a k iným ľuďom.
5.	Kriticky vnímať a hodnotiť komerčnú podobu sexuality v médiách.
6.	Poznať a využívať nástroje prevencie sexuálneho zneužívania a sexualizovaného násillia.
7.	Orientovať sa v službách pomoci, poradenstva a podpory v oblasti intimity, duševného a telesného stavu.

Zdroje a právne predpisy pre školské internáty:

BRHELOVÁ, V. 2009. *Metodická príručka pre vychovávateľov v školských internátoch. Výchovný program školského internátu.* 1.vyd. Bratislava: Metodicko-pedagogické centrum. 2009. 72 s. ISBN 978-80-8052-332-9

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

1. Štátny výchovný program pre školský internát, schválený dňa 9. 12. 2022 pod číslom 2022/20021:4-A2200 s platnosťou od 1. septembra 2023
2. Zákon č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov
  - § 8 Výchovný program
  - § 117 Školský internát
  - § 139 Zariadenia školského stravovania
  - § 140 Školská jedáleň
  - § 141 Výdajná školská jedáleň
3. Zákon č. 596/2003 Z.z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve
4. Zákon č. 138/2019 Z.z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch
5. Vyhláška č. 22/2022 Z.z. o školských výchovno-vzdelávacích zariadeniach, § 5 a § 6 - Školský internát
6. Vyhláška č. 21/2022 Z.z. o pedagogickej dokumentácii
7. Vyhláška č. 1/2020 Z.z. o kvalifikačných predpokladoch pedagogického zamestnanca (novelizácia Vyhláška 173/2023 o kvalifikačných predpokladoch pedagogického zamestnanca)
8. Vyhláška 236/2009 o školskom internáte
9. Nariadenie vlády č. 201/2019 o priamej výchovnej činnosti
10. Vyhláška č. 330/2009 Z.z. o školskom stravovaní
11. Metodické usmernenie č. 12/2010-R o uložení opatrení vo výchove – ŠI
12. Pokyn ministra č. 39/2017, ktorým sa vydávajú profesijné štandardy pre jednotlivé kategórie a podkategórie pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov škôl a školských zariadení

Ministerstvo zdravotníctva

1. Vyhláška 259/2008 Z.z. o podrobnostiach a požiadavkách na vnút. prostredie budov a na ubytovacie zariadenia
2. Zákon č. 355/2007 o ochrane zdravia
3. Vyhláška 527/2007 Z.z. o podrobnostiach a požiadavkách na zariadenia pre deti a mládež
4. Vyhláška 525/2007 Z.z. o podrobnostiach a požiadavkách na telovýchovno-športové zariadenia
5. Vyhláška 533/2007 Z.z. o podrobnostiach a požiadavkách na zariadenie spoločného stravovania
6. Zákon č. 377/2004 Z.z. o ochrane nefajčiarov
7. Vyhláška č. 448/2007 Z.z. o pracovnom prostredí z hľadiska rizík

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny

1. Zákonník práce č. 311/2001 Z.z.
2. Zákon č. 552/2003 Z.z. o výkone práce vo verejnom záujme
3. Zákon 553/2003 o odmeňovaní niektorých zamestnancom pri výkone práce vo verejnom záujme

VÚC BBSK

1. VZN č. 47/2022 o poskytovaní príspevku z vlastných príjmov ...
2. VZN č. 48/2023 o určení výšky príspevku na čiastočnú úhradu nákladov ...